

Strategi för Sveriges globala utvecklingssamarbete inom hållbar ekonomisk utveckling 2018-2022

1. Inriktning

Målet för svenskt internationellt bistånd är att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. Utvecklingssamarbetet ska ta sin utgångspunkt i principerna om bistånds- och utvecklingseffektivitet liksom i de internationella överenskommelser som det internationella samfundet enades om under 2015: Agenda 2030, Addis Ababa Action Agenda och klimatavtalet från Paris.

Svenskt utvecklingssamarbete inom ramen för denna strategi ska bidra till globala förutsättningar för en inkluderande och hållbar ekonomisk utveckling, tillväxt och försörjning för människor som lever i fattigdom. Strategin ska gälla under perioden 2018-2022 och beräknas omfatta sammantaget 4000 miljoner kronor.¹

Strategin ska särskilt utgå ifrån de globala målen i Agenda 2030: avskaffa fattigdom i alla dess former överallt (mål 1), avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition samt främja ett hållbart jordbruk (mål 2), uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt (mål 5), verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla (mål 8), bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation (mål 9), minska ojämlikhet inom och mellan länder (mål 10), och säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster (mål 12), och inom ramen för verksamheten bidra till att uppnå dessa.

Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbetes (Sida) verksamhet ska bidra till följande mål:

En inkluderande hållbar ekonomisk tillväxt och utveckling

- Stärkta förutsättningar för fri och rättvis handel
- Stärkt kapacitet att tillvarata migrationens positiva effekter
- Mer effektiv inhemsk resursmobilisering, ökad finansiell stabilitet och motverkande av korruption

¹ Insatser inom ramen för denna strategi finansieras i enlighet med villkor för anslaget I: I Biståndsverksamhet, anlagsposten 34 Hållbar utveckling under utgiftsområde 7 eller motsvarande anslagspost i regleringsbrev avseende Styrelsen för internationellt utvecklingsarbete (Sida).

- Förbättrad tillgång till och ökad användning av öppen, säker och fri informations- och kommunikationsteknologi (ICT)

En hållbar försörjning och produktiv sysselsättning

- Stärkt ägande- och nyttjanderätt av mark och naturresurser
- Förbättrade förutsättningar för privatsektorutveckling, hållbart företagande samt ansvarsfulla och hållbara investeringar och innovation
- Ökad produktivitet och hållbar produktion inom jordbruk, skogsbruk och fiske, inklusive tryggad livsmedelsförsörjning
- Stärkt ekonomisk egenmakt för kvinnor
- Förbättrade förutsättningar för produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor
- Förbättrade förutsättningar för sociala trygghetssystem

2. Kontext

Många låg- och medelinkomstländer har sedan millennieskiftet uppvisat hög ekonomisk tillväxt och andelen människor som lever i fattigdom har minskat kraftigt. Trots detta är ojämlikhet och kronisk fattigdom utbredd. I Afrika söder om Sahara är situationen särskilt utmanande och kräver en kraftig, inkluderande och arbetskraftsintensiv ekonomisk tillväxt. I Ost- och Sydostasien är bilden ljusare mot bakgrund av bl.a. snabb ökning av kvalificerad arbetskraft, integrering i globala värdekedjor och intern kapitalmobilisering.

De internationella överenskommelserna från 2015 stärker förutsättningar för ett gemensamt angreppssätt för en hållbar ekonomisk utveckling. Innovativa lösningar för mobilisering av privat kapital krävs. Nya trender i den globala handeln, som ökad betydelse av globala värdekedjor, digitalisering och tjänster, skapar nya förutsättningar för hur handeln bedrivs, samtidigt som en öppen världshandel allt oftare ifrågasätts. Globala hot såsom klimatförändringar och miljöförstöring utgör stora utmaningar medan migrationsströmmar, digitalisering, demografiska förändringar och urbanisering utgör såväl utmaningar som möjligheter. Minskad sårbarhet hos människor som lever i fattigdom, och ökad motståndskraft att hantera klimatförändringar och naturkatastrofer är en viktig förutsättning för ekonomisk utveckling. Insikten ökar om vikten av offentliga sociala trygghetssystem. Statliga institutioner spelar en viktig roll för ett lands utveckling, resursmobilisering, tillhandahållande av samhällstjänster, regelefterlevnad och villkor för exempelvis näringsliv och den privata sektorn.

Ekonomisk utveckling handlar också om människors bidrag till tillväxtprocessen och deras åtnjutande av dess effekter, snarare än tillväxtprocessen i sig. Det handlar om förverkligandet

av människors potential genom stärkt kapacitet, i synnerhet kvinnors och ungdomars ekonomiska rättigheter och egenmakt. Flertalet människor i fattigdom är aktiva inom den informella ekonomin, såväl inom jord- och skogsbruk som inom andra näringar. En hållbar produktivitetöknning inom jord- och skogsbruket är en förutsättning för att uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och därmed en hållbar ekonomisk utveckling. Samverkan mellan regeringar, representativa och fria arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer kan medverka till att stärka rättigheter och minska intressekonflikter.

Agenda 2030 och dess hållbarhetsmål är integrerade och odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling. Social och ekonomisk utveckling inom de planetära gränserna är beroende av en hållbar naturresursförvaltning.

Fossila utsläpp, föroreningar, avskogning, överfiske, markomvandling och försämrade jordar och vattenbrist påverkar miljö, klimat, ekosystemtjänster, biologisk mångfald och därmed livsmedelsproduktion och bromsar välfärd och utveckling. Fattiga människor drabbas hårdast eftersom de i högre utsträckning saknar kapacitet att hantera dessa faktorer. Konflikt hindrar utveckling - år 2030 beräknas en majoritet av världens fattiga leva i konflikttrubbade länder eller sköra stater. Detta ställer höga krav på institutioners och andra aktörers kapacitet att ta konfliktodynamik i beaktande och skapa inkluderande tillväxt och socialt och miljömässigt hållbar ekonomisk utveckling för att förebygga spänningar och bygga stabila och fredliga länder och regioner.

3. Verksamhet

Sveriges utvecklingssamarbete ska ta sin utgångspunkt i och präglas av ett rättighetsperspektiv och fattiga människors perspektiv på utveckling. Rättighetsperspektivet innebär att de mänskliga rättigheterna och demokrati ska ses som grundläggande för utveckling. Ett sådant förhållningssätt innebär ett synliggörande av diskriminerade, exkluderade och marginaliserade individer och grupper före varje insats. Alla människor, oavsett kön, ålder, funktionsnedsättning, etnisk tillhörighet, religion och andra trosuppfattningar, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck ska kunna åtnjuta sina rättigheter. Fattiga människors perspektiv på utveckling innebär att fattiga kvinnors, mäns och barns situation, behov, förutsättningar och prioriteringar ska vara utgångspunkten för fattigdomsbekämpning och för främjandet av en rättvis och hållbar utveckling.

Det svenska utvecklingssamarbetet ska vara ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart liksom jämställt. Grundvalen för utvecklingssamarbetet är en helhetssyn på människors och samhällens utmaningar, behov och förutsättningar. Den bärande principen är att ekonomiska, sociala och miljömässiga förhållanden och processer ska förstås och hanteras i ett integrerat sammanhang. Jämställdhet, kvinnors och flickors egenmakt och rättigheter är ett mål i sig såväl som en förutsättning och ett medel för en hållbar global utveckling. Våld och väpnad konflikt är ett av de största hindren för ekonomisk och social utveckling och utvecklingssamarbetet är en viktig del i det konfliktförebyggande arbetet. Ett miljö- och

klimatperspektiv, ett jämställdhetsperspektiv liksom ett konfliktperspektiv ska därför systematiskt integreras i det svenska utvecklingsarbetet.

Verksamheten ska sträva efter att vara integrerad och kunna bidra till flera mål samtidigt. Ett globalt mervärde ska prioriteras, men verksamhet som kan hänföras till en enskild region eller flera länder kan också förekomma. Synergier mellan strategins olika områden ska tillvaratas. Synergier ska sökas med verksamhet inom ramen för andra regionala, bilaterala och tematiskt inriktade strategier. Särskild vikt ska läggas vid komplementaritet och synergier mellan de tre strategierna för en hållbar utveckling. Sida ska säkerställa att det finns en helhetssyn på det samlade svenska stödet till hållbar ekonomisk utveckling. Global verksamhet ska bidra till att prioriterade svenska frågor får genomslag i den internationella normativa policyutvecklingen inom strategins områden.

Partnerskap med en bredd av aktörer ska eftersträvas. Stöd ska huvudsakligen ges till globala samarbetspartner, multilaterala organisationer, civilsamhällsorganisationer eller andra aktörer som är normgivande inom prioriterade frågor inom strategins verksamhetsområden. Organisationer, förändringsaktörer och innovatörer med förmåga till verksamhet på lokal nivå kan också ingå. Det kan bl.a. inkludera stöd till aktörer inom de kreativa och kulturella näringarna. Sverige ska särskilt framhålla frågor som inte i tillräcklig utsträckning lyfts fram i det internationella utvecklingsarbetet. Den svenska resursbasen - erfarenheter, kompetenser och nätverk inom olika samhällssektorer - ska beaktas i genomförandet när så bedöms lämpligt. Verksamheten ska bidra till att skapa förutsättningar för bredare och mer självbärande relationer bortom biståndet. De internationellt överenskomna principerna för utvecklingseffektivitet ska tillämpas. Stöd via multilaterala organisationer, s.k. multi-bi, ska stå i samklang med svenska prioriteringar och förhållningssätt visavi de multilaterala organisationerna.

Verksamheten ska bidra till en inkluderande hållbar ekonomisk utveckling och en omställning till en resurseffektiv, giftfri, cirkulär och biobaserad ekonomi med låga utsläpp av växthusgaser. Verksamheten omfattar en bredd av frågor på olika nivåer om att bl.a. stärka människor som ekonomiska aktörer, stärka offentliga institutioners kapacitet, skapa förutsättningar för fri och rättvis handel och global normativ policyutveckling. Tillgång till tillförlitlig energi är en viktig förutsättning för ekonomisk utveckling. Verksamhet med koppling till energi ska öka tillgången till förnybar energi, samt främja energieffektivisering, och på så sätt bidra till utfasningen av fossila bränslen. Även verksamhet som främjar utfasning av miljöskadliga subventioner kan ingå.

Utvecklingsländers förmåga att mobilisera egna resurser ska stödjas. Genom stöd för en ökad integration i världsekonomin och globala värdekedjor samt förmåga att hantera handelshinder kan fattiga länder dra nytta av de möjligheter handel ger och öka sin produktivitet där det finns komparativa fördelar, inklusive genom digitalisering. Verksamheten bör stödja innovativa lösningar inklusive användandet av innovativa finansieringsformer och mobilisering av ytterligare finansiella resurser för en hållbar ekonomisk utveckling.

Migrationens positiva sidor bör tillvaratas genom insatser för ekonomisk utveckling för och av migranter, flyktingar och internflyktingar. Verksamheten ska bidra till att skapa förutsättningar för ökade finansiella flöden och utvecklingsfinansiering i enlighet med Addis Ababa Action Agenda, såsom fungerande inhemska finansmarknader, hållbar upphandling, system för ansvarstagande och ansvarsutkrävande, och insatser mot korruption. Väl fungerande skattesystem och effektiv inhemska resursmobilisering är centralt. Verksamheten ska bidra till ökad tillgång till och användning av digital infrastruktur och finansiella tjänster med särskilt fokus på kvinnor. Att förbättra tillgängligheten för utsatta grupper ska också ingå.

En viktig förutsättning för en hållbar försörjning, inklusive en tryggad livsmedelsförsörjning, är säker tillgång till mark, vatten och andra naturresurser. Verksamheten ska bidra till ett positivt näringsklimat med hållbart nyttjande av naturresurser. Ansvarsfulla investeringar för att utveckla ett hållbart jordbruk, skogsbruk och fiske är avgörande för fattigdomsbekämpning. Stöd ska innefatta möjligheter för små- och medelstora företag och entreprenörer, inklusive småskaliga lantbrukare och fiskare, att bidra till innovation, tillväxt och jobbskapande. Stöd som bidrar till ökad produktivitet och hållbarhet i dess tre dimensioner, förbättrade möjligheter till vidareförädling och investeringar, samt tillgång till lokala, regionala och globala marknader är viktiga.

Verksamheten ska bidra till att stärka människors möjligheter till hållbar försörjning samt en produktiv sysselsättning och anständiga arbetsvillkor. Verksamheten inkluderar bidrag till såväl ekonomisk tillväxt inom utvecklingsländernas formella ekonomi som inom den informella ekonomin där en övervägande del av i synnerhet kvinnors arbete utförs. Verksamheten ska bidra till att stärka kvinnors ekonomiska egenmakt. Fattiga människors möjligheter att delta i en formell ekonomi, där förutsättningarna till en produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor är större, ska stärkas. Ett centralt verktyg för det är en effektiv social dialog och goda arbetsmarknadsrelationer. Det är centralt att verka för att de växande ungdomsgrupperna också får möjlighet till yrkeskunnande, inklusive yrkesutbildning, och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor. Särskilt människor med svag försörjning behöver tillgång till sociala skyddsnet.

Strategin ska följas upp enligt de principer och processer som anges i regeringens riktlinjer för strategier inom svenskt utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd. Rapportering ska ske med referenser till hur verksamheten bidrar till genomförandet av Agenda 2030.